

OPROEP AAN DE FORMERENDE PARTIJEN

INVESTEREN IN CULTUUR IS INVESTEREN IN NEDERLAND

Een nieuwe regeerperiode breekt aan. Dit is hét moment voor politieke partijen om te laten zien hoe zij het culturele en creatieve fundament van onze samenleving willen versterken. En voor ons om te vertellen wat wij bieden. Vijf redenen waarom investeren in cultuur een investering in Nederland is:

Investeren in cultuur is investeren in onze democratie en weerbaarheid

Cultuur is een onmisbare pijler onder een vrije samenleving. Vrijheid van expressie, media, kunst vormen het fundament van een gezonde democratie. Als de samenleving onder spanning staat, biedt de culturele en creatieve sector ruimte aan het vrije woord, artistieke expressie en dialoog. Hier ontmoeten mensen elkaar. Kunstenaars, makers, ontwerpers, av-, film- en theaterproducenten en media dragen bij aan reflectie, verbeelding en meerstemmigheid. Investeren in een sterke cultuursector, in een pluriforme publieke omroep en in onafhankelijke media is investeren in een weerbare samenleving en daarmee in democratische stabiliteit.

Investeren in cultuur is investeren in onze samenleving

Cultuur maakt wie we zijn, waar we vandaan komen, en hoe we vooruit kunnen. We delen verhalen en ideeën via een duizelingwekkende variëteit aan uitingen: series, films en festivals, monumenten en musea, concerten en architectuur, voorstellingen en videogames, boeken en bibliotheken, erfgoed en archieven, zang en dans. Miljoenen mensen - jong en oud - vinden er plezier, troost en inspiratie. We zien er verschillende perspectieven en leren er over de geschiedenis, waardoor we elkaar beter begrijpen. 87% van de bevolking geniet jaarlijks van cultuur. 64% van de Nederlanders is actief betrokken bij een vorm van kunst- of cultuurbeoefening in de vrije tijd. Honderdduizenden vrijwilligers zetten zich in voor cultuur en erfgoed.

Investeren in cultuur is investeren in onze economie

De culturele en creatieve sector is een groeisector met internationale uitstraling en een grote verscheidenheid. Zij is goed voor 3,3% van het BBP en 4,1% van de werkgelegenheid. Met een relatief kleine rijksbijdrage genereert zij een uitzonderlijk hoge maatschappelijke en economische opbrengst. Als creatieve motor jaagt de sector innovatie aan en versterkt zij ons verdienvermogen en vestigingsklimaat.

Investeren in cultuur is investeren in gelijke kansen

Iedereen verdient het om cultuur te ontdekken én eraan deel te nemen. Dat begint bij goed cultuuronderwijs en zet zich voort in lokale podia en toonruimtes, bibliotheken, musea, festivals, bioscopen en filmtheaters, nachtcultuur, koren en verenigingen. Zo wordt talent ontdekt, zelfvertrouwen gebouwd en sociale cohesie versterkt. Cultuur moet toegankelijk en bereikbaar zijn voor iedereen: betaalbaar en dichtbij, in alle regio's van ons land.

Investeren in cultuur is investeren in oplossingen

Creatieve makers en ontwerpers helpen de samenleving vooruit met verbeeldingskracht en nieuwe ideeën. Of het nu gaat om de energietransitie, zorg, onderwijs of stedenbouw en ruimtelijke ordening - in de culturele en creatieve sector schuilt het vermogen om complexe vraagstukken om te zetten in werkbare perspectieven en duurzame oplossingen. Van circulaire bouw en mentale gezondheid tot jongerenparticipatie. Wie toekomstvisies wil bouwen, investeert in verbeeldingskracht.

OPROEP AAN DE FORMERENDE PARTIJEN

IN TIEN STAPPEN NAAR EEN BLOEIENDE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR

1 **Maak cultuur toegankelijk voor iedereen**

Versterk basisvoorzieningen voor bezoek en deelname aan cultuur in alle regio's, provincies en gemeenten. Volg het advies van de Raad voor Cultuur en investeer extra in regionaal bereik, cultuureducatie en verbreding van het aanbod: van bibliotheek tot (pop)podium, van museum tot muziekschool.

2 **Omarm een breed kunstbegrip**

Erken de volle breedte van het cultuurveld: koester bestaande en omarm nieuwe genres en stijlen. Investeer in menselijk kapitaal voor alle uitingsvormen, door toegang tot financiering voor talentontwikkeling, experiment en presentatieplekken, ook voor het amateurveld.

3 **Veranker vrijheid en veiligheid van artistieke expressie**

Bescherm artistieke vrijheid en vrijheid van meningsuiting als fundament van onze democratie. Pak bedreigingen aan en ondersteun organisaties zodat zij alle ruimte hebben om artiesten, makers, publiek en medewerkers een veilige plek te bieden. Neem het Thorbecke adagium, 'de regering is geen oordelaar van wetenschap en kunst' op in de wet op het specifiek cultuurbeleid.

4 **Versterk de positie van makers**

Vergroot de bestaanszekerheid van alle werkenden. Maak ruimte voor eerlijke beloning voor zelfstandigen, makers en kunstenaars. Versterk inkomenszekerheid en verbeter de voorwaarden voor gezond ondernemerschap.

5 **Moderniseer het auteursrecht en AI-beleid**

Artificiële intelligentie biedt veel mogelijkheden voor de culturele en creatieve sector. Tegelijkertijd bestaan er risico's, waarbij big tech bedrijven artistieke producten gebruiken zonder vergoeding. Zorg daarom voor heldere regels over transparantie, toestemming en vergoeding in Europees verband. Stel een transitiefonds op voor makers die zich als gevolg van AI moeten omscholen en betrek de sector bij nationale en internationale ontwikkelingen.

6 **Leg doelstellingen cultuurbeleid wettelijk vast**

Veranker de door de Raad voor Cultuur gehanteerde doelstellingen* voor het cultuurbeleid wettelijk. Borg daarmee de gezamenlijke verantwoordelijkheid van rijk, gemeenten en provincies voor kunst, cultuur erfgoed en media.

7 **Versterk de gemeentelijke en provinciale slagkracht**

Maak duidelijke afspraken met medeoverheden over de uitvoering van de gedeelde verantwoordelijkheid voor kunst, cultuur, erfgoed en media. Verbind daaraan structurele middelen in het gemeentefonds en het provinciefonds.

8 **Versimpel de subsidiepraktijk**

Maak het aanvragen van subsidie minder bureaucratisch en daarmee goedkoper. Pas maatwerk toe in de toekenning van meerjarensubsidies, met een looptijd van twee tot acht jaar. Werk vanuit vertrouwen.

9 **Investeer in een toekomstbestendige publieke omroep**

Borg vanuit de publieke mediataak structureel ruimte voor cultuurprogramma's, fictie en documentaires. Geef producenten en makers laagdrempelige en eerlijke toegang tot de publieke omroep.

IN TIEN STAPPEN NAAR EEN BLOEIENDE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR

10 Geef de sector een solide financiële basis en stimuleer publiek-private samenwerking

- a. Investeer structureel €250 miljoen extra, conform het advies van de Raad voor Cultuur.
- b. Leg jaarlijkse indexering van subsidies wettelijk vast.
- c. Behoud het lage btw-tarief voor cultuur, boeken, media en evenementen.
- d. Behoud en versterk de Geefwet, de loterijbijdragen aan cultuur en fiscale cultuurmaatregelen. Sta de opbouw van weerstandsvermogen toe. Zo worden private investeringen in cultuur blijvend gestimuleerd en vergroten ze het maatschappelijk rendement van overheidsgeld.
- e. Zorg voor een gelijk internationaal speelveld: introduceer een tax shelter en voer een mediaheffing in zoals onze buurlanden (en zoals vermeld in de doorrekening van het CPB). Herstel programma's voor internationale culturele samenwerking.

* Doelstellingen van het cultuurbeleid

1. **Toegang:** Iedereen in Nederland kan deelnemen aan cultuur, ongeacht achtergrond, inkomen of woonplaats.
2. **Pluriformiteit:** De overheid waarborgt een divers cultureel aanbod dat zowel het bestaande koestert als ruimte biedt voor het nieuwe.
3. **Talentontwikkeling:** Creatief en kunstzinnig talent krijgt de kansen en middelen om zich duurzaam te ontwikkelen.
4. **Reflectie:** Cultuur biedt een veilige ruimte voor kritische reflectie op samenleving en democratie.

SPREEK JE UIT VOOR EEN CULTUREEL EN CREATIEF NEDERLAND

De Taskforce culturele en creatieve sector is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties die hun kennis en standpunten bundelen om actuele ontwikkelingen en vraagstukken gezamenlijk aan te pakken. Voor contact: info@kunsten92.nl.

Kunsten '92 en zijn [leden](#) | **Federatie Cultuur** (Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, Museumvereniging, Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals, Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, CultuurConnectie, Vereniging van Openbare Bibliotheken, Vereniging van wetenschapsmusea en science centers, Vereniging van Nederlandse Orkesten) | **De Creatieve Coalitie** | **Kunstenbond** | **Federatie Creatieve Industrie** (Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers, Koninklijke Bond van Nederlandse Architectenbureaus, Dutch Game Association, Dutch Photographers, Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie, Vereniging van Nederlandse Content Producenten, Brancheorganisatie van filmdistributeurs en muziekproducenten) | **Erfgoedplatform** | **Vereniging Vrije Theaterproducenten** | **Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters** | **Popcoalitie** | **NVPI Muziek en Film** | **Mediafederatie** | **Vereniging van Evenementenmakers** | **CPNB** | **De Zaak Nu** | **Platform ACCT** | **Koornetwerk Nederland** | **BAM Popauteurs** | **Akademie van Kunsten** | **Buma Stemra** | **Vereniging Rembrandt**